

Plan for tilsyn etter Lov om barnehager

Tvedestrand kommune

Froland kommune

Risør kommune

2023-2028

Innhold

Formål med denne planen	2
Mål med tilsyn	2
Bakgrunn	3
Risikovurdering	4
Valg av virkemiddel	4
1. Veiledning	4
2. Tilsyn	4
2.1 Kunnskapsgrunnlag	5
2.2. Stedlig tilsyn	9
2.2.1 Varslet stedlig tilsyn	9

Formål med denne planen

Kommunen er etter barnehageloven § 53 pålagt å føre tilsyn med barnehagene i kommunen. Det overordnede formålet med kommunens tilsyn med barnehagene er å bidra til at alle barn får et godt barnehagetilbud. Denne planen skal synliggjøre kommunenes plikter i forbindelse med tilsyn av barnehager.

Kommunens tilsynsmandat er å se til at virksomheter drives etter barnehageloven med forskrifter, og ellers er forsvarlige. Den ønskede effekten av tilsyn er at regelverket skal oppfylles i praksis (regleverksetterlevelse) i den enkelte barnehage. Formål med planen er å gi informasjon og skape forutsigbarhet for alle barnehagene i kommunen, samt for foreldre og ansatte, om kommunens rolle som tilsynsmyndighet.

Tilsyn skal utføres for å kontrollere at barnehagen drives i henhold til:

- Barnekonvensjonen art. 3 nr. 1
- Grunnlovens § 104
- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehage
- Forskrift om sikkerhet på lekeplasser
- Lov om folkehelsearbeid
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv.
- Lov om brannvern
- Lov om produktkontroll

Barnehagemyndighet begrenser sine tilsyn til barnehageloven med forskrifter.

Dersom barnehagemyndighet oppdager eller får melding om brudd på andre lover og forskrifter, skal dette umiddelbart meldes til ansvarlig myndighet.

Lov om barnehager definerer barnehagemyndighetens oppgaver.

Forvaltningsloven gir regler om saksbehandling.

Barnehagemyndighet i kommunene Froland, Risør og Tvedestrand samarbeider om plan for, og gjennomføring av tilsyn i de tre kommunene.

All saksbehandling ved det enkelte tilsyn skal utføres av den som har myndighet i aktuell kommune.

Mål med tilsyn.

- Påse at barnehagene drives i henhold til gjeldene lover, regler og forskrifter
- Sikre at eier av barnehagen er bevisst sitt ansvar for egen virksomhet i henhold til Lov om barnehager med forskrifter
- Tilsyn skal også være en pådriver for kvalitetsutvikling i barnehagene og pådriver for lærende organisasjoner.

Tilsynsmyndighet ønsker å ha forutsigbarhet og gode samarbeidsrutiner, gi veiledning og ha en åpen dialog med barnehagene.

Bakgrunn

Lov om barnehager § 10 gir kommunen som barnehagemyndighet mandat til å gi veiledning om- og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene. Videre fremkommer det av § 11 at kommunen skal likebehandle private og kommunale barnehager når den utfører oppgaver som barnehagemyndighet. Kommunen skal organisere oppgavene den har som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene den har som barnehageeier når dette er egnet til å ivareta tilliten til kommunens upartiskhet som barnehagemyndighet. Dette gjelder særlig for oppgavene knyttet til tilsyn og behandling av dispensasjonssøknader fra bemanningskravene. I våre tre kommuner er barnehagemyndighetsoppgavene delegert til andre enn dem som har eieroppgaver i kommunene. Det er dermed en uavhengig organisering slik det beskrives i barnehageloven.

Kunnskapsdepartementet presiserer at det vil avhenge av skjønnsmessige helhetsvurderinger og faktorer i den enkelte kommunes organisering om tilliten til kommunens upartiskhet er godt nok ivaretatt. Kommunene vurderer det slik at ved å inngå et samarbeid om tilsynsoppgavene, vil kommunens upartiskhet i enda større grad sikres ved at barnehagemyndighet fra andre kommuner er deltagende i både gjennomføring av intervjuer og vurdering av regelverksetterlevelsen.

I Froland rapporterer barnehagemyndighet til virksomhetsleder på Familiens hus. I Risør rapporterer barnehagemyndighet til kommunalsjef for skole og barnehage. I Tvedestrand rapporterer barnehagemyndighet til sektorleder for Læring og oppvekst.

Lov om barnehager gir føringer for oppgavene til barnehagemyndighet.

Klargjøringen av myndighetsrollen i § 11 skal forebygge eventuelle habilitetskonflikter mellom myndighetsansvaret og eierinteressene. Kommunens dobbeltrolle stiller store krav til ryddighet, og kommunen må selv ta initiativ til å problematisere temaet, slik at kommunale og ikke-kommunale barnehager sikres en reell likebehandling. Et skritt på denne veien er at kommunen som tilsynsmyndighet utarbeider en plan for tilsyn som er kjent for alle; barnehageeiere, barnehageansatte og foreldre.

Denne planen for tilsyn med barnehagene er utarbeidet for å sikre gode rutiner for informasjon, gjennomføring, rapportering og oppfølging av tilsyn. Den er laget på bakgrunn av de opplysningene kommunen har som barnehagemyndighet.

Tilsynet kan gjennomføres på ulike måter, som dokumenttilsyn eller stedlig tilsyn.

I tilsynssaker skal kommunen for eksempel:

- Se til at alle kommunens barnehager, uavhengig av eierform, drives i henhold til regelverket
- Vurdere årsaken til eventuell manglende regeletterlevelse
- Foreta risikovurdering
- Vurdere hvilke virkemidler som er mest egnet til å sørge for at barnehagen retter opp lovbruddet. Eksempler på virkemidler er veiledning, merknader, pålegg om retting av ulovlige forhold eller pålegg om stenging.

Risikovurdering

Risikovurderinger er løpende vurderinger av sannsynlighet for, og konsekvensen av brudd på barnehageeiers plikter i barnehageloven, jf. § 7. Barnehagemyndigheten må ha nok og egnet informasjon om barnehagene til å gjøre risikovurderinger. Dette danner grunnlag for å vurdere risiko for brudd på regelverk og behov for veiledning og/ eller tilsyn. Dersom barnehagemyndigheten ikke har tilstrekkelig informasjon, må dette innhentes.

Risikovurderingen bygger på opplysninger fra barnehagen (årsplan, årsmelding, vedtekter etc.), samt for eksempel klager eller medieoppslag. Samarbeid og møtepunkter med eiere og den enkelte barnehage gir også nyttig informasjon. Informasjonen skal vise om regelverket er kjent, forstått og overholdt av barnehageeierne.

I tillegg innhentes spesifikke opplysninger om hvordan valgt tilsyns-tema ivaretas i de enkelte barnehagene.

Opplysningene som innhentes vil kunne være førende for eventuelt stedlig tilsyn eller dokumenttilsyn, samt valg av objekt, eller om det skal gjennomføres stikkprøvekontroll.

Valg av virkemiddel

Barnehagemyndigheten har både veiledning og tilsyn som virkemidler i arbeidet med å sikre god regelverksetterlevelse og god kvalitet i barnehagene.

1. Veiledning

Barnehageloven § 10 åpner for at barnehagemyndigheten kan veilede barnehagene:

“Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk.”

Veiledning som virkemiddel betyr at barnehagemyndigheten aktivt gir informasjon til barnehageeierne om eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Veiledningen skal være frivillig for barnehageeieren. Veiledningen må baseres på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven. Veiledning skiller seg fra tilsyn ved at det ikke er rettslig bindende. Det er viktig å dokumentere at veiledning er valgt, hvorfor, samt hva det er gitt veiledning i.

2. Tilsyn

Barnehageloven § 53 tilsyn danner grunnlag for kommunens tilsynsarbeid:

“Kommunen fører tilsyn med at barnehagene drives i samsvar med denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter. Kommunen kan gi pålegg til barnehagen om å rette uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjenningspliktige virksomheter. Hvis fristen for å

etterkomme pålegg ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten.

Foreldrerådet skal få mulighet til å uttale seg før kommunen fatter vedtak om stenging.

Barnehagen skal uten hinder av taushetsplikt legge fram alle opplysninger som kommunen trenger for å føre tilsyn. Barnehagen skal gi kommunen adgang til barnehagens lokaler.»

Tilsyn er kontroll av om barnehageeieren oppfyller eierpliktene i barnehageloven med forskrifter. Dette innebærer at barnehagemyndigheten ikke kan føre tilsyn med forhold som ikke er regulert av barnehageloven med forskrifter. Tilsyn er utøvelse av offentlig myndighet, og innebærer å undersøke praksis og pålegge endring av lovstridig praksis. I motsetning til veiledning kan barnehagemyndigheten gjennomføre tilsyn mot barnehageeiers vilje.

Med bakgrunn i lover og forskrifter vil barnehagemyndigheten føre to hovedformer for tilsyn med barnehagene i kommunen:

1. Dokumenttilsyn
2. Stedlig tilsyn

Kommunen kan opprette tilsynssak og kan velge mellom dokumenttilsyn eller stedlig tilsyn. Det stedlige tilsynet kan være varslet eller ikke varslet. Hendelsesbaserte tilsyn som ofte er et resultat av melding om en konkret hendelse eller en situasjon i en barnehage, vil stort sett gjennomføres i form av stedlig tilsyn. Verken omfang eller metode for kommunens tilsyn med barnehager er lovfestet. Ot.prp.nr. 72 (2004-05) sier at kommunen selv skal beslutte hvor ofte og hvordan tilsyn med barnehagene skal gjennomføres. Tilsynet skal omfatte både kvalitet og innhold og stiller derfor krav til barnehagefaglig kompetanse. Tilsyn er en av barnehagemyndighetens sentrale oppgaver som skal utføres kontinuerlig og systematisk, basert på barnehagemyndighetens kunnskap om barnehagene. Kommunen må selv ta stilling til hvor ofte tilsyn skal gjennomføres og hvilke virkemidler som er hensiktsmessig. Saksbehandling og gjennomføring av tilsynet utføres av barnehagemyndighet.

2.1 Kunnskapsgrunnlag

Områdene det kan føres tilsyn med beskrives i tabellen under

Lovbestemmelse	Kontroll	Mulige kilder
§ 1 Formål	Barnehagens årsplan er ferdig utarbeidet og fastsatt av SU Kartlegge risiko for regelverksbrudd	Barnehagens årsplan Referat fra SU Egenvurdering
§ 2 Barnehagens innhold Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	Barnehagens årsplan er ferdig utarbeidet og fastsatt av SU Kartlegge risiko for regelverksbrudd	Barnehagens årsplan Referat fra SU Egenvurdering

§ 2a Plikt til å samarbeide med skolen om overgang fra barnehage til skole	Plan for overgang ml bhg og skole Kartlegge risiko for regelverksbrudd	Barnehagens årsplan Dokumenttilsyn: <ul style="list-style-type: none">rutiner
§ 2b Samarbeid og samordning	Samarbeid med andre instanser	Barnehagens årsplan Samarbeidsavtaler og rutiner Tverrfaglige samarbeid
§ 3 Barns medvirkning og hensynet til barnets beste	Barnehagens årsplan Rutiner Kartlegge risiko for regelverksbrudd	Barnehagens årsplan Egenvurdering Foreldre/SU Barnesamtaler
§ 4 Foreldreråd og samarbeidsutvalg	Barnehagen har opprettet foreldreråd og samarbeidsutvalg med korrekt sammensetning. Kartlegge risiko for regelverksbrudd	Barnehagens årsplan Barnehagens vedtekter Referater fra SU møter Egenvurdering Årsmelding Foreldre/SU
§ 5 Felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole (oppvekstsentre)	Kartlegge risiko for regelverksbrudd	Barnehagens årsplan Barnehagens vedtekter Referater Foreldre/SU
§ 6 Virksomhetens plikt til å søke godkjenning	Søknad om godkjenning er innsendt iht regelverket	Søknader Vedtak om godkjenning Rutiner
§ 7 Barnehageeiers ansvar	Risikovurdering på bakgrunn av opplysninger	Årsplaner Vedtekter Internkontroll Samarbeidsmøter
§ 7 a-b Barnehagens organisering	Basil Barnehagens årsplan Resultatregnskap	Barnehagens årsplan Barnehagens vedtekter Samarbeidsmøter
§ 8 Krav til vedtekter	Alle barnehager har godkjente vedtekter	Barnehagens årsplan Barnehagens vedtekter
§ 9 Krav til internkontroll i barnehagen	Internkontrollen er systematisk	Skriftlig internkontroll Årsplan Rutiner Egenvurdering
§15 Familiebarnehager Forskrift om familiebarnehager	Risikovurdering på bakgrunn av opplysninger	Barnehagens årsplan Barnehagens vedtekter

		SU Basil Resultatregnskap
§ 16 Rett til plass i barnehage	Alle barn med rett til barnehageplass har fått plass.	Opptaksprogram/Vigilo Opptakskriterier
§ 17 Samordnet opptaksprosess i kommunen	Likebehandling av søkere og barnehager. Alle barn med prioritet har fått barnehageplass	Barnehagens vedtekter Opptaksmøte
§ 18 Prioritet ved opptak		
§ 20 Foreldrebetaling Forskrift om foreldrebetaling	Foreldrebetalingen tilsvarer maksimalpris Moderasjonsordninger praktiseres i tråd med barnehageloven Kostpenger tilsvarer regnskapsførte utgifter til kost Ordning med eventuelle ekstra utgifter til aktiviteter er godkjent av foreldrerådet	Opptaks/faktureringsprogram Tilskuddsoversikt i Vigilo Refusjonskrav i tråd med regelverket og kommunale avtaler Basil Resultatregnskap
§ 24 Styrer § 25 Pedagogisk bemanning	Barnehagens leder har utdanning i samsvar med kravene i barnehageloven. Barnehagen har et tilstrekkelig antall barnehagelærere i samsvar med kravene i barnehageloven og forskrift om pedagogisk bemanning. Barnehagens pedagogiske ledere har utdanning i samsvar med kravene i barnehageloven. Styrer og pedagogiske ledere uten godkjent utdanning har dispensasjon fra utdanningskravet.	Basil - årsmelding private og kommunale barnehager Bemanningsoversikt Dispensasjonssøknader
§ 26 Grunnbemanning	Barnehagen har tilstrekkelig personale	Basil - årsmelding private og kommunale barnehager Bemanningsoversikt

§ 27 Krav om norskferdigheter for å bli ansatt i barnehage	Ansatte med annet førstespråk har avlagt påkrevde prøver	Internkontrollsystem
§ 28 Krav om norskferdigheter for personer med utenlandske yrkeskvalifikasjoner som styrer eller pedagogisk leder	Ansatte med annet førstespråk har avlagt påkrevde prøver	Internkontrollsystem
§ 29 Forbud mot bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet	Pålegg etter loven følges	Internkontrollsystem
§ 30 Politiattest Forskrift om politiattest i henhold til barnehageloven	Alle som er ansatt etter sist dokumenttilsyn har levert godkjent politiattest og attesten er makulert etter ansettelse	Internkontrollsystem Rutiner Standard skjema
§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid	Barnehagens rutiner samsvarer med regelverket Barnehagen griper inn ved mistanke om krenkelser	Barnehagens årsplan Plan for trygt og godt barnehagemiljø. Henvendelser fra foreldre og ansatte Internkontrollsystem
§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)	Barnehagens rutiner samsvarer med regelverket Ved mistanke om krenkelser skal barnehagene undersøke. Alle ansatte skal kjenne til aktivitetsplikten	Barnehagens årsplan Plan for trygt og godt barnehagemiljø. Henvendelser fra foreldre og ansatte Referater Sjekklistene for personalet – at alle er gjort kjent med regelverket Internkontrollsystem Standard skjema
§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehage, krenker et barn	Barnehagens rutiner samsvarer med regelverket. Det avdekkes og følges opp dersom ansatte krenker et barn. Alle ansatte skal kjenne til den skjerpede aktivitetsplikten	Årsplan Plan for trygt og godt barnehagemiljø. Henvendelser fra foreldre og ansatte Referater Sjekklistene for personalet – at alle er gjort kjent med regelverket Internkontrollsystem Standard skjema

§ 44 Taushetsplikt	Ansatte har skrevet under på taushetsplikt ved ansettelse	Internkontrollsystem Standard skjema
§ 45 Opplysningsplikt til den kommunale helse – og omsorgstjenesten og sosialtjenesten	Barnehagens rutiner samsvarer med regelverket.	Internkontrollsystem Standard skjema
§ 46 Opplysningsplikt til barneverntjenesten	Ansatte har fått informasjon om opplysningsplikten til barneverntjenesten	Referater Sjekkliste Internkontrollsystem Standard skjema
§ 50 Helsekontroll av barn og personale	Alle som er ansatt etter sist dokumenttilsyn har gjennomgått tuberkulosekontroll i henhold til gjeldende lovverk. Alle barn som går i barnehagen per dags dato har levert egenerklæring om helsestasjonskontroll.	Rutiner Sjekkliste Internkontrollsystem Standard skjema
Rammeplan for barnehage		Årsplan Periodeplaner Månedspaner Internkontrollsystem Referater
Andre forskrifter	Forskrift om foreldrebetaling i barnehage Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjoner	

Ved tilsyn følges metodehåndboken fra Udir. Dette er nærmere beskrevet under pkt. 2.2

2.2. Stedlig tilsyn

2.2.1 Varslet stedlig tilsyn

Barnehager som skal ha varslet stedlig tilsyn velges ut ifra informasjon kommunen har om barnehagen gjennom:

- Årsmeldinger i Basil
- Barnehagenes årsplaner
- Foreldreundersøkelser
- Henvendelser fra publikum, klager og bekymringsmeldinger
- Risikovurderinger

- Tilsynskalender
- Lokal kunnskap om barnehagene
- Dokumenttilsyn

I kommunene legges det opp til planlagt tilsyn hvert år. Tema for tilsyn og hvilke barnehager som får tilsyn, vil bli vurdert ut ifra den informasjon barnehagemyndigheten har samlet om barnehagene.

I tillegg til de planlagte tilsynene vil det kunne bli gjennomført såkalt hendelsesbaserte tilsyn. Planlagte tema for tilsyn, samt hvilke barnehager som får tilsyn sendes ut til barnehagene i kommunen. Dersom tilsynsmyndigheten får kjennskap til forhold/mangler som gjelder andre myndighetsområder varsles ansvarlige for disse. Varslede stedlige tilsyn eller veiledning kan også gjennomføres som følge av henvendelser fra publikum. Dersom forholdet er av alvorlig art kan man velge å gjennomføre ikke varslede tilsyn.

Tilsyn gjennomføres etter følgende plan (jfr. Metodehåndboka)

Trinn	Ansvar	Aktivitet
Forberedelsesfase	Tilsynsmyndighet	Velge tema, tilsynsobjekt og tidspunkt for tilsyn Klargjøring og tolkning av rettslige krav Lage kontrollskjema og kontrollspørsmål Invitere til formøte med aktuelle barnehager: <ul style="list-style-type: none">• Informasjon• Avklare roller og ansvar• Lovhjemmel• Åpne dialog

Undersøkellesfase		<p>Åpning av tilsynet: Brev med varsel om temabasert tilsyn sendes ut minimum 3 uker før tilsynet finner sted. Varsel om hendelsesbasert tilsyn sendes ut uten ugrunnet opphold.</p> <p>Brevet må inneholde tid for tilsyn, tema og lovgrunnlag. Det må opplyses i brevet hvem som skal være til stede ved åpningsmøte og selve tilsynet.</p> <p>Om det er aktuelt for barnehagen å sende inn dokumentasjon i forkant må det opplyses om dette. I tillegg skal varselet inneholde innsendelsesfrist, samt hvem dokumentasjonen skal sendes til.</p> <p>Vurdere innsendt dokumentasjon mot de rettslige kravene</p> <p>Åpningsmøte i den aktuelle barnehagen</p> <ul style="list-style-type: none">• Felles informasjon til alle kandidatene• Klargjøre tema for tilsyn• Egenvurdering av innsendt dokumentasjon• Vurdering av spørreskjema <p>Gjennomføre stedlig tilsyn og intervju</p> <p>Vurdere nye opplysninger fremkommet ved intervju opp mot innsendt dokumentasjon og de rettslige kravene.</p>
Avslutningsfasen	Tilsynsmyndighet	Utforming av tilsynsrapport og påleggstekst Foreløpig tilsynsrapport Sluttmøte Tilsynsrapport Tilbakemelding om retting Slutføre tilsyn Evaluering av gjennomført tilsyn Evt. innsyn og orientering

2.3 Tilsynskalender

Vedlegg

Tema for tilsyn	Metode for tilsyn	Gjennomfører tilsyn	Barnehage for tilsyn	Periode for tilsyn
Kapittel VIII Psykososialt barnehagemiljø	Stedlig	Froland Risør	Bronsbu Blåbærskogen	November 23

		Froland Tvedestrand	Frydenborg Hope	Februar 24
		Risør Tvedestrand	Eikely Blakstadheia	April 24
Barnehageloven § 2 tredje og fjerde ledd Rammeplanen Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte	Stedlig	Froland Risør	Lyngbakken Sandøya	Oktober 24
		Froland Tvedestrand	Tjenna Trollstua	Februar 25
		Tvedestrand Risør	Froland musikkbarnehage Bliksåsen	April 25
Barnehageloven § 9.	Skriftlig	Alle	Alle	Februar 26
Rammeplanen Kommunikasjon, språk og tekst	Stedlig	Froland Tvedestrand	Amandus Fargeskrinet	Oktober 26
		Froland Risør	Grotten Knatten	Februar 27
		Risør Tvedestrand	Gårdsbarnehagen Kringletoppen	April 27

Barnehageloven § 2 b.	Skriftlig	Alle	Alle	Februar 28
-----------------------	-----------	------	------	------------